

**Høringssvar fra den offentlige debat om
Forslag til Udviklingsplan for Nørresø og Sønder sø i Viborg**

Navn	Tekst
1. Henrik Nicolaisen Nørresøvej 11 8800 Viborg hnicviborg@gmail.com	Vedhæfter kommentar vedrørende forsøgsordning med speedbådsejlads. Input til høringssvar vedr. Viborg søerne Efter at have set oplæg til udvikling af Viborg Søerne vil jeg gerne give udtryk for min holdning til forslag om forsøgsvis at tillade speedbådssejlads i begrænsede tidsperioder og områder af Viborg-søerne. I Viborg Stifts Folkeblad den 28. december 2016 var et interview med mig (side 1 og 11), hvor jeg gav udtryk for betænkeligheder herfor. Som supplement til denne artikel har jeg følgende kommentarer og begrundelser: 1. I forvejen er speedbådssejlads et problem på Viborg søerne. Som beboer ved Nørresø oplever jeg, at især trailerbaserede speedbåde sættes i ved de offentlige slæbesteder og bådene afprøves med hastigheder over 30 knob på trods af skiltning om max 5 knob på søerne. Speedbådsejerne kan gøre dette stort set risikofrit. En forsøgsperiode i et tidsmæssigt- og geografisk begrænset område af søerne vil forværre denne udvikling – også selvom der markeres et område med bøjer og beskrivelse af regler ved slæbestederne. En effektiv kontrol af politi til søs bliver en nødvendighed i forsøgsperioden. Vil politiet være indstillet på at afgive ressourcer hertil? Jeg tvivler stærkt her på! 2. Sikkerheden på Viborg søerne bør prioriteres højt! Bølger og støj fra speedbåde er et problem. Værre er risikoen for påsejling. Sejles med hastigheder over 5 knob øges den væsentlig. En forsøgsperiode vil medvirke hertil – også fordi mange speedbådsejere vil tage det som et signal om, at her på Viborg søerne er der ”fri hastighed”. På trods af begrænsningen på 5 knob afprøves speedbåde i Viborg søerne i skumringen eller efter mørkets frembrud. Med baggrundsbelysningen fra huse og biler i land har de meget svært ved at se andre fartøjer – også selvom disse fører lovkrævet lanterneføring. Svømmere vil være umulige at se. Nej, vi har heldigvis ikke set ulykker endnu med væsentlige person- eller materielle skader som følge heraf. Men skal vi vente på, at de kommer – og så gribe ind herefter??? I min verden svarer en forsøgsordning med speedbåde til, at hæve fartgrænsen gennem Viborg by fra 50 til 130

	km/t på visse strækninger i en begrænset forsøgsperiode – og så vurdere resultatet efterfølgende! 3. I planen for Viborg søerne mangler en skelnen mellem almindelig speedbådssejlads og sejlads i en vandski- og wakeboard klub. Sidstnævnte bør overvejes. Sammenlignes med andre på landsplan kan ses, at sådanne klubber har brug for min. 500 m bane, mulighed for "rundsejlads", sikkerhed for, at andre fartøjer og svømmere ikke forvilder sig ind på deres område, behov for godt forhold til naboer. Intet af dette kan lade sig gøre på Viborg søerne! Derfor bør tænkes i alternativer til evt. fremtidig vandski- og wakeboard klub. Ideer kan hentes fra Vallengsbæk og Herning. Her er vandski- og wakeboard klubber placeret på søer tæt på motorveje, uden andre brugere og omkranset af natur. Vintmølle Sø syd for Sønder sø kan være en mulighed. Men måske endnu bedre, hvis der anlægges en sø ved en kommende Hærvejsmotorvej, hvor der alligevel skal flyttes jord i forbindelse med anlæggelsen. Dette blot til behagelig overvejelse. Med venlig hilsen Henrik Nicolaisen
2. Benny Christensen Erik Menveds Vej 32 8800 Viborg becn75@gmail.com	På vegne af grundejerforeningen på Erik Menveds Vej (Ejerlavet Løkken, repræsenterende husholdningerne på Erik Menveds Vej nr. 12-40), vil vi gerne gøre indsigelse mod en del af oplægget benævnt: punkt 4A - 'VILLARUTEN' - NØRRESØ VEST, hvor det diskuteres om ruten skal gå via Erik Menveds Vej: "Ruten kan fra Nørremøllevej føres via Gefionsvej eller Erik Menveds Vej, afhængig af om ruten skal gå gennem Nørresøbadet eller ej" Vi vil gerne modsætte os en rute via Erik Menveds Vej da Teknisk Udvalg allerede har besluttet, at der ikke skal være et stiforløb/rute gennem Nørresøbadet: "Spørgsmålet om den videre proces for renoveringen af Nørresøbadet efter den lokale høringsfase har den 2. og den 30. november 2106 været til politisk behandling i Teknisk Udvalg - se link til dagsordenspunkt. Teknisk Udvalg besluttede, at forvaltningen arbejder videre med alternativ 3, resterende budget bruges til renovering af badebro. Forvaltningen arbejder nu på at realisere den valgte løsning." I alternativ 3 står der

	"Intet udlagt stiforløb på området, men belysning i form af lave pullerter på strategisk udvalgte placeringer" Endvidere gør vi opmærksom på at illustrationen på side 16, om en sti igennem Nørresøbadet, er forkert. Der er ikke en eksisterende sti, og jf. ovenstående skal en sådan ikke etableres. Baggrunden er at vi ønsker at bevare vores fredelige blinde private vej, hvor vi og vore børn kan færdes sikkert for trafik, og hvor der ikke er konstant uro pga. øget trafik til og fra området. Vi er dermed ikke interesserede i den øget trafik en sådan rute vil medføre, og ønsker at fastholde at den officielle adgang til Nørresøbadet går via Gefions Vej, hvor der er parkeringsmuligheder mv. Dette er dermed i tråd med den tidligere beslutning i teknisk udvalg, refereret ovenfor. Med ønske om et godt samarbejde og dialog om projektet fremadrettet. Benny Christensen, på vegne af beboerne på Erik Menveds Vej 12-40. Ejerlavet Løkken Ovenstående høringssvar fra Erik Menveds Vej skal udvides til også at omfatte nr. 7,8,9A og 10.
3. Rasmus Pedersen Vesterheden 43 8800 Viborg Rasmuspedersen@hotmail.com	At skabe mulighed for restauranter at indleje sig i bygninger ved søerne hvor der kunne laves cafeer med mere. Lidt som i Silkeborg ved Bones . Man kan slet ikke sidde og nyde en aften ved søerne nogen steder. Lad søerne være for alle og lad være med at bygge rygmarvscenter på vores allerbedste kvadrat meter i byen. Forstår ikke hvorfor vi bygger ved vandet til afdelinger for behandling, når det sagtens kunne have lagt andet steds
4. Marianne Jessen Søndermarksvej 28 8800 Viborg Mavadet@yahoo.dk	Det ville være rigtig dejligt, om der blev lavet sti til cykler og sti til gående, da der efterhånden er meget trafik omkring søerne
5. Preben Nedergaard Sønderkær 2 8800 Viborg pn@profilSPORT.dk	Jeg har fuldt debatten med stor interesse i VSF. Jeg har flere gange "tænkt" (ja, i læste rigtigt.....), at ved at lave en ny ny Randersvej / Hans Tausens Alle, vil der med "et hug" kunne ske en hurtigere afvikling af myldertids trafikken ved Borgvold. Den gamle del af Randersvej - ud for Borgvold - fjernes og Salonsøen kan udvides / forsætte forbi Golf Hotellet etc.. Inden for den nye vej / dæmning vil området kunne inddrages til rekreative formål - her er mulighederne næsten ubegrænset. Herefter har vi hele Borgvold - Golf Hotel - Viborg Kunsthø - Sønderø parken hænge sammen som en stor samlet kreativt legeplads.

Det må da være kræ's lokale kunst og kulturfolk.....

Når vi så er igang, bygges der "naturligvis" en højbro (ønske fra Viborg Sejlklub), og så en dæmning resten af vejen - eller måske en bro på piller hvis det er billigst.

Vedhæftet et primitivt layout af min ide - samt et foto af en bro fra Virginia som kunne danne inspiration (måske lidt for moderne til "den Gamle Hovedstad")

Viborg Strandpark - også bare en tosset idé - det kræver vel noget sand og en badebro..... men det er vel også meget nemt at skaffe :-)

PS : og så et NEJ TAK til speedbåde m.m. i Viborg Søerne

	
6. J. E. L. Bager Dannevang 22, 8800 Viborg ljebager@gmail.com	Meget er der sagt, skrevet og foreslået i den sidste tid om viborgsøerne. Men, en ting kan man ikke komme udenom, det er den udvikling der sker og er sket på sejler området. Den tid hvor man stod og tjærede træbåde, på land om foråret, er for længst forbi. I de 30 år jeg har haft båd i Nørresø er bådene gået fra træjoller til glasfiberjoller, og nogle er kabinebåde. Den modstand der er mod sejlads på viborgsøerne er uberettiget. Mange af de nyere både sejler meget lydløse og forurener ikke, som dem med de gamle totaktsmotorer, de nyere både er monteret med firetaktsmotorer som opfylder selv de skrappeste miljøkrav fra Amerika. At man sejler en tur i sin båd og nyder sø-livet, er da helt i orden. Vi skal da også hilse gæstesejlerne velkommen på viborgsøerne, de skaber da liv på vandet. Selv om viborgsøerne er et smukt syn alene, så er det da også et flot syn når en båd sejler forbi. Mange gæstesejler er turister der kommer med deres både på trailer og sætter dem i vandet for at have en hyggelig dag på viborgsøerne og i Viborg by, dem skal der også være plads til. Nej vi skal ikke stoppe tidens udvikling, tænk engang, hvis vi kørte rundt i gamle Ford A biler fra 1930 alle sammen, den går jo slet ikke, i dag skriver vi altså 2017. Med venlig hilsen, J. E. L. Bager
7. Initiativgruppen Houlkær ved	På sit bestyrelsesmøde den 18. januar tilsluttede Initiativgruppen

Stig Jensen Kildebakken 47 8800 Viborg stigjensen@fiberpost.dk	Houlkær sig nedenstående kommentarer til Udviklingsplan for Nørresø og Søndersø. Kommentarerne udarbejdet af bestyrelsesmedlemmerne Stig Jensen (stigjensen@fiberpost.dk, telefon 4076 9688 og Henning Bruun-Schmidt (henningbruunschmidt@gmail.com, telefon 2010 0008) 1. Der henvises i planen til 'aktive borgere' bag Granada-projektet, som roses. Vi synes, Initiativgruppen Houlkær skulle nævnes direkte. 2. Vi savner en sammenbinding til andre udviklingsplaner, specifikt til planer for en omfartsvej øst om Viborg til aflastning af trafikken på Randersvej over søerne. Vi så gerne at mulighederne for alene på sigt at få vejen mellem søerne til at rumme gående, cyklister og bybusser undersøgt. 3. Der nævnes i planen (side 24), at der skal etableres såkaldte indgangsportaler 5 steder: det er steder hvor man bl.a. får let adgang til søerne, får informationer på tavler og hvor man kan parkere. Vi synes må burde overveje at gøre indgangen til Granada fra Houlkærvej til en indgangsportal. 4. Vi ønsker stærkt at få etableret toiletforhold i tilknytning til Granada. 5. Sammenhæng og forskellighed – i forbindelse med behandlingen af tilskud til Granada foreslog Friluftsrådets konsulent at der overvejes etableret "kløverstier", stier med samme udgangspunkt og med forskellig længde og omgivelser in casu 3-5 stk. 6. Planen bør indeholde områder, hvor man kan nyde naturen i stilhed – fx nordøstlige side af Nørresø, (dele af) Mølleåen - evt. klassificeret, så ingen må komme og hvor man kun må færdes til fods og ikke med løs hund eller hund i lang snor 7. Side 19 "D4. Ud for Granada foreslår udviklingsplanen, at der etableres mobile shelters ude i søen, hvor man kan overnatte eller holde en længere og oplevelsesrig 'pause' i naturskønne omgivelser i nær kontakt med vandet. " Det må frarådes af sikkerhedsmæssige grunde - Søen er meget dyb og ret tæt ved er der skråning ned. 8. På udsigt side 38 foreslår vi tilføjet at der etableres/sikres a) Udsigt over byen fra Dronningehøjen, hvor Byen også fejrede 750 året for Jyske lov i 1991 bl.a. med dronning Margrethe b) Udsigt over byen fra Birthes Bænk (Granada vest for Fennebakken/Hyrdebakken
---	--

	c) Udsigt fra Søndersø's vestbred til Asmild Kirke (lettere udtynding af skov – ligesom man med stor nænsomhed har gjort i Granada, så man der kan se søen fra Madpakkehuset d) Udsigt fra Randersvej til Asmild Kirke ved let udtynding af Skoven e) Udsigt fra Røddingvej over Søen ved nænsom udtynding Kortet Kortet side 40 viser skov syd for Klostermarken; den er væk, og skovrejsning er i øvrigt uønsket efter Kommuneplanen
8. Kirsten Marie Haugstrup Nørremøllevej Nord 16 8800 Viborg kmhaugstrup@gmail.com	Med hensyn til sejlads på Viborg Søerne vil en forøgelse af den tilladte hastighed ud over de nuværende 5 knob betyde en trussel mod vandfuglene, der yngler på og tæt ved søerne. Selv ét enkelt arrangement, som det blandt andet nævnes i planen, kan spolere en hel sommers ynglesucces, da fuglenes reder er sårbare over for den kraftige bevægelse af vandet, som færdsel i høj hastighed på søerne vil forårsage. Derfor skal der ikke være færdsel på søerne over de nuværende 5 knob. Grønbenet rørhøne, Blishøne og Toppet Lappedykker er alle vandfugle, der lever på og ved søerne og som alle har behov for beskyttelse af redesteder i form af tagrør, dunhammer eller pilebuske. Af samme grund skal rørskovene bevares. Med venlig hilsen Kirsten Marie Haugstrup Dansk Ornitologisk Forening (DOF) Nordvestjylland (Viborg afdeling)
9. Jannie og Benny Christensen Erik Menveds Vej 32 8800 Viborg becn75@gmail.com	Vi deltog på borgermødet d. 17/01/17, og kommer her med vores svar på høringen. Lidt om os; vi er en børnefamilie, der søgte et smukt, roligt og naturskønt sted at stifte familie. Vi valgte Viborg, da det er en større driftig by, der trods vækst har formået at bevare Viborg Søerne som et stort fredeligt åndehul, uden at forvandle det til en forlystelsespark. Så Johannes Vesterbys kommentar, om at bl.a. tilflytterne ønsker mere aktivitet og action ved søerne, rammer helt forbi hos os. Vi mener: * Fokus ved Viborg Søerne skal være på at bevare natur og rent badevand. * Initiativerne omkring udskænkning, cafeer, koncerter, nye badebroer osv. skal centreres om primært Borgvold og sekundært Sønæs. Her ligger det i kortene, at der er mere aktivitet og støj, og således generer det færrest beboere, mens det er i sammenhæng med midtbyen.

	* Aktiviteter om mere støj på søerne skal stoppes (fx. flydende scene, højere hastighed, speedbåde, white water osv.). Vi mener, at man skal skifte kurs og arbejde for mindre støj på vandet, fx. kun robåde, ikke motorbåde - dog skal Margrethe selvfølgelig have dispensation. * Der skal etableres deciderede fredningsområder, så skiftende holdninger hos fremtidige politikere ikke pludselig resulterer i, at naturen "sælges fra", for kortsigtet gevinst og luner. * Kommunikationen om dette projekt skal trappes op. Stort set ingen i vores omgangskreds har hørt om projektet, mødet, høringsfasen osv. Vi blev også kun selv opmærksomme herpå via artikel i Viborg Nyt i januar 2017, og vi kunne forstå på mødet, at der har været afholdt workshop m.v. allerede for et år siden. Hvordan udvælges de, der skal have medbestemmelse i noget så vigtigt for Viborgs fremtid? * Vedligehold det vi allerede har (Borgvold, Sønæs, belysning mv.), og beskyt naturen hvor den er, i stedet for at skabe nye prestigeprojekter. Summa summarum sælg nu ikke naturen og roen, vi kan aldrig købe den tilbage. Vi har noget helt unikt, til glæde for Viborgs borgere - lad os bevare det. Vi håber, at processen fremadrettet vil foregå i god dialog med byens borgere og naboer til søen, og med fokus herpå, fremfor at tilgodese turister, opland m.fl. der kun lejlighedsvis benytter søerne. Vi er sikre på, at mange netop vælger Viborg pga. den fredelige natur og ikke for mere actionprægede aktiviteter. Med venlig hilsen Jannie og Benny Christensen
10. Jens Ingolf Nørgaard Skolestræde 2 8800 Viborg jensingolf@hotmail.com	Hermed 2 forslag, - der kan sættes under kategorien: Historiens vingesus, - set med natur/kulturbriller, - og ud fra devisen at kultur er reguleret natur. Omkring Sønder sø er der dejlig grønt og mange træer, - men set over tid skal træer beskæres og reguleres, - som det langt hen ad vejen på fantastisk vis sker i Viborgs parker og grønne anlæg. For en del år siden blev der hugget igennem til Handelsskolen og åbnet endnu mere op til Gymnastikhøjskolen, - så man både om dagen, - men især om aftenen, - når bygningerne er oplyste, - giver en fornemmelse af sammenhæng hen over Sønder sø, - når man færdes på modsat side - også oppe ved Gl. Århusvej. Det samme skal ske ved Asmild Kirke - ned mod Sønder sø. - Der skal åbnes op for direkte kig ind mellem Asmild kirke og Domkirken. - Med lys på begge kirker - Bisp Gunner mv., - kan der skabes en historisk akse, - der kan beskrives tilbage til Bisp Gunner og Jyske lov. (Myterne mener, at Bisp Gunner havde en tunnel under søen over til nonneklostrene, -

	men det er nok for omstændelig at genskabe. I stedet kan den fysiske nærhed skabes fra højdedragene og med lys på kirkerne på begge sider af Søndersø. Det andet forslag er mere enkelt: Der skal hugges igennem, så der er direkte kig fra Viborg Kunsthals hovedtrappe og ud mod Søndersø. - Det der kaldes "kærlighedsstien" er noget selvgroet "krat af nøddetræer", der tidligere har været savet ned til roden. - Jeg bor tæt på, og er ofte forbi, - men det er mest nostalgi og kun få går der. Ved at fjerne "buskadset" helt eller delvis, - vil der skabes et unikt samspil mellem den gamle Brænderigård og Søndersøs værdier. - Det kan evt. laves skulpturelt med beskæring delvis i hækhøjde og delvis fortsat overdækket.
11. Jørn Kristensen Øster Teglgårdsvej 1 8800 Viborg jorn-k@post8.tele.dk	Vedr. forslag til udviklingsplan for Viborg Nørre- og Søndersø Som født og opvokset ved Viborg Søndersø og bruger af søerne i ca. 70 år føler jeg mig næsten forpligtet til at komme med bemærkninger til det fremlagte forslag til udviklingsplan for Viborgsøerne. Indledningsvis vil jeg sige, at jeg hilser planforslaget meget velkommen - ikke mindst af hensyn til Viborg bys udvikling og fremtidige borgeres rekreative muligheder på og ved søerne - men også (lidt) fordi jeg som formand for Viborg Fiskeriforening i jan. 2007 fremsendte et forslag til Byrådet om at få lavet en samlet plan for brug og udvikling af søerne og deres nærmeste omgivelser. (brev vedhæftet (indsat på nærværende notats sidste side)) Den nu fremlagte plan er blevet til på baggrund af bl.a. dialogmøder med interesseforeninger, grundejere og organisationer og den afspejler derfor naturligvis også nogle af de forskellige interesser, der knytter sig til søerne og deres omgivelser. Nogle er i min optik gode, konstruktive, visionære og hensyntagende ift., at så mange forskelligt rettede interesser skal søges forenet. Desværre er der også nogle forslag som jeg umiddelbart må tage afstand fra og henstille til udtagelse af planen. Det drejer sig primært om støjende, "vilde og Tivoliagtige" aktiviteter, som vil have betydelige negative følgevirkninger for miljøet og den almene rekreative brug af områderne. Viborg søerne er ikke et sted, der egner sig til den slags fritidsaktiviteter. Der nævnes i forslaget sejladsmuligheder på hhv. Søndermølle å og Søndre mose området. Begge dele må jeg af hensyn til de miljømæssige konsekvenser tage afstand fra - der kunne måske forsøgsvis gives dispensation til sejlads med kano og kajak fra Søndersø til Søndermølle, men nedstrøms møllen vil sejlads have ødelæggende følger for det rigtholdige dyreliv både i og ved åen. Et af Nørreå-systemets fineste gyde- og opvækstområder for havørreder findes på strækningen nedstrøms på de lavvandede og hurtigt strømmende strækninger med sten og grusbund.

	Sejlads på Søndre mose, selv med mindre både, vil af praktiske grunde stort set være umuligt, idet moserne oprindelig er gamle tørvegrave adskilt af smalle tørvebalker med bevoksninger. Desuden vil enhver form for færdsel på moserne have alvorlig forstyrrende virkning på det naturlige dyre- og fugleliv, som har udviklet sig i området, hvor bl.a. grågæs og isfugl yngler og fiskeørn og nattergal kan opleves. Der er siden først i 1970erne brugt mange ressourcer på at forbedre søernes vandkvalitet og der arbejdes stadig med nye tiltag. En god vandkvalitet er afgørende for den rekreative værdi af at færdes ved og på søerne, men et godt vandmiljø med et rigt dyre- og planteliv er også et mål i sig selv. Projekt White Water Viborg må jeg tage skarp afstand fra, idet et sådant anlæg, med dets uheldige/skadelige miljømæssige følger slet ikke bør placeres ved Sønderø. Projektet søges promoveret ved bl.a. at beskrive en gavnlig miljøeffekt af den iltning af søens vand, der kan ske. Det er usagliglig og vildledende information, idet Sønderø ikke har behov for iltning, af hverken overflade- eller bundvand. Desværre en udbredt misforståelse, som er svær at mane i jorden! Forslaget om "fiskeplatforme" tæt på vandet og udsigtskiler kan jeg helt tilslutte mig, også selvom det vil betyde, at der på udvalgte steder skal fjernes nogle mindre områder med rørskov. Fakta er nemlig, at den monotone rørskov i søerne har bredt sig betydeligt i de 77 år jeg har boet ved søerne. Kan evt. bekræftes af luftfotos. Nogle steder er udbredelsen bl.a. sket på bekostning af andre og i visse tilfælde "mere værdifulde" vandplanter, f.eks. vandpileurt, der tjener som leve- og skjulested for både fisk og smådyr. Vi vil styrke formidlingen og forståelsen af søerne, naturen og kulturarven står der i forslaget. Efter min opfattelse utrolig en vigtig målsætning, som bør fremmest mest muligt, både ift. lokalbefolkningen, skolerne og turisterne. De nuværende tavler rundt om søerne er informationsmæssigt ikke up to date og i dårlig stand. Søndermølle kunne blive et fantastisk formidlingscenter ift. skolernes undervisning i bl.a. natur- og teknikfagene, idet der findes både vandløb, sø, skov og flora "lige udenfor døren". Søndermølle "Natur- og kulturcenter" fungerer i dag primært som kommunalt kursus- og mødecenter, men en kombination med skolernes brug vil sikkert være foreneligt. Den foreslåede stiforbindelse fra Sønderø til møllen vil passe fint ind i konceptet. En helt selvfølgelig ting for at få størst mulig glæde af søerne er en forbedret vandkvalitet, hvilket der heldigvis også kontinuerligt arbejdes og bruges betydelige ressourcer på. En proces der vil tage mange år
--	---

	endnu, men som gerne skal ende ud i, at søerne bliver attraktive som badevand og levested for en righoldig flora og fauna. Naturen omkring søerne skal ikke kun danne kulisse for andre aktiviteter på og ved søen, men div. aktiviteter må heller ikke virke ødelæggende for mulighederne for gode naturoplevelser i området. Jeg ser frem til at dele af planerne realiseres til størst mulig glæde og gavn for både borgere og natur. Mvh. Jørn Kristensen Vedhæftet: Vedhæftet fil (Indsat sidst i dette dokument)
12. Danmarks Naturfredningsforening Viborg v. Jens Frydendal Batum Hedevej 3 8830 Tjele mail@jensfrydendal.dk	Danmarks Naturfredningsforening Viborgs har følgende kommentarer til planen: Udviklingsplanen bør alt overvejende fokusere på to ting: 1. Forbedring af vandkvaliteten i søerne 2. Sikring af naturværdierne i og omkring søerne Hvis vandkvalitet og naturværdier er i orden vil søerne efter DN's mening i sig selv byde på så mange rekreative værdier, at det ikke er nødvendigt at sætte en masse andre tiltag i søen. DN støtter op om alle de tiltag Viborg Kommune har i gang og fremover vil sætte i gang for at sikre en bedre vandkvalitet. Hvad angår naturværdierne, er de meget afhængige af, at der ikke slækkes på kravene til f.eks. motorbådes fart på søerne - end ikke som forsøgsordning. Øget hastighed vil medføre mere støj og højere bølger, som er ødelæggende for fuglelivet og borgernes muligheder for at søge fred og rekreation på og ved søerne. Tilladelse af speedbåde, vandscootere og lignede på Viborgsøerne vil svare til at anlægge en motorcroosbane på Hjultorvet. Alle anlæg af skæmmende, larmende og energikrævende anlæg i form af springvand, kunstige vandfald og svævebaner mm. skal for en hver pris undgås. Nybyggeri og yderligere haveanlæg m.m. langs søerne bør undgås. Ved renovering af eksisterende byggeri og haveanlæg bør kommunen holde en meget restriktiv linje, således at der ikke opstår skæmmende byggeri og anlæg, som ikke passer ind i det eksisterende miljø. Af hensyn til tilgængelighed og sammenhæng kan det være nyttigt at etablere nye stiforbindelser. Aktuelt bør der anlægges en trampesti fra Amtmandens Bro til Søndermølle, hvorfra der er forbindelse til

	Klostermarken og Ødalen m.v. Stien kan anlægges syd eller nord for åen, hvor det er mest praktisk. Derudover ser DN ikke noget behov for kunstige anlæg som boardwalks gennem rørskoven eller motionsredskaber i forbindelse med stierne. Fuglelivet vil fint kunne nydes og studeres, uden at der opføres specielle fugletårne eller platforme. Rørskoven bør af hensyn til fuglene ikke røres. Høringssvaret er indsendt på vegne af Danmarks Naturfredningsforening i Viborg.
13. Houlkærskolen Skaldejvej 14 8800 Viborg rolf.ebbesen@skolekom.dk	Granada rummer mange oplevelser for både store og små. De lokale institutioner i Houlkær (VGHF, Houlkærskolen, daginstitutionerne og Klub Gården) benytter flittigt området. Disse institutioner, som tilsammen repræsenterer over 1500 børnehaverbørn samt skole- og gymnasieelever har stor fornøjelse af området – også i læringssammenhæng. Det vil derfor være hensigtsmæssigt, at dele af Granada udvælges til aktive læringsmiljøer, hvor der sammen med disse læringsmiljøer både tages hensyn til natur og miljø samt stilhed og fordybelse. Læringsmiljøer, som kan etableres i Granada; faste o-løbsposter og udvalgt bogstavroute med bogstaver hængende i træerne, små platforme til udesidning på udvalgte lokaliteter, fuglekasser i skoven, træpalisade til rollespil, et afgrænset område til tekniktræning på MTB, skovparkour og skovforhindringsbane til løbehold fra skolerne, bro ved Nørresø (fokus på vand, miljø og udeundervisning/let adgang for skoleelever/gymnasiet). Flere af disse miljøer kan med fordel udvikles sammen med brugerne, således de får ejerskab af projekterne. (fuglekasser sættes op af børnehaverne, bogstavstien anlægges af indskolingen på Houlkærskolen osv.)
14. Viborg Ro- og Kajakklub Erik Menveds Vej 28 8800 Viborg vgalsbo@gmail.com	Forslag til udviklingsplan for Viborgsøerne / kommentarer, synspunkter og ideer fra Viborg Ro-og Kajakklub, januar 2017 Viborg Ro- og Kajakklub bidrager med sine ca 200 medlemmer væsentligt til de aktiviteter, der foregår på Viborg Søerne. Sidste år blev det til: 4.170 ture i alt 41.828 km. Flere af vores roere roede over 1000 km på søerne, så sig ikke, at der ikke foregår noget. Vi vil også fremover bidrage med fredelige aktiviteter, som hverken generer de mennesker, der bor ved søerne, der går ved søerne, fisker i søerne eller sejler med sejlskibe på søerne, men vi er afhængige af flg. forhold: Søernes vandkvalitet. Den kunne godt være bedre. Vi er tæt på vandet i vores små både og især de medlemmer der ror kajak og havkajak er

også meget i vandet. Vores oplevelse af søerne og lysten til at være på dem er afhængig af denne vandkvalitet, som kan være meget svingende: alt lige fra stille, næsten klar og smuk til tyk som grøn maling. Når vi træner i både turkajakker og havkajakker, går en del af træningen ud på at kunne komme op i kajakkerne igen, hvis vi kæntrer. Det kan være en meget ulækker oplevelse og vi må oftest bruge næseklemmer for ikke at få det ulækre vand ind i næsesvælget med irritation af slimhinderne til følge. Vi har med interesse læst Orbicons rapport om miljøtilstanden i søerne, som udkom for et par måneder siden og kan konstatere, at der godt kan gøres mere for at forbedre vandkvaliteten. Det synes vi, man skal prioritere meget højt.

Vi er også afhængige af, at andre der færdes på søerne gør det med respekt for vores små både. Vi er derfor imod, at man ophæver 5 knops grænsen. Ikke fordi vi mistænker motorbådsførere for mangel på respekt, men fordi de kan sejle meget hurtigt og et øjeblik uopmærksomhed kan føre til kollisioner. Kølvet fra hurtigtsejlende motorbåde vil også være til gene for vores sejlads på søerne for slet ikke at tale om vandski. Vi ser gerne, at søen blive brugt til flere stille aktiviteter så som sejlbåde, robåde og svømmere. Vi har i mange år været medlem af Søernes Samarbejdsudvalg for netop at sikre koordinering af begivenheder i de forskellige foreninger, så vi generede hinanden mindst muligt og dialog om færdselsregler og opførsel på søerne.

En del af oplevelsen ved at sejle på søerne er faktisk roen og freden, følelsen af at være sig selv midt i byen. Lad den ikke blive forstyrret af larmende aktiviteter, som vandet tillader bliver spredt over store afstande.

Vi har fulgt debatten om White Water projektet og det kan måske undre, at vi ikke bare er jublende glade over dette projekt. For det første vil det kun kunne bruges af vores kajakroere. For det andet er en del af oplevelsen ved at sejle på søerne faktisk roen og freden, følelsen af at være sig selv midt i byen. De mere actionprægede oplevelser søger vores roere uden for Viborg "på havet, hvor naturen selv sørger for bølgerne og de udfordrende oplevelser. For det tredje tror vi, at prisen vil være for høj til at vi kan tilbyde White Water som en klubaktivitet "højest 1-2 gange om året for vores unge roere. Vi kan ikke umiddelbart se, at vores medlemmer vil bruge banen som en fast del af vores aktiviteter.

Da Viborg Kommune etablerede Sønæsområdet byggede man en bro til Margrethe båden. Tegningerne til projektet skitserede en lav bro, som også kunne benyttes af vores både. Det var ikke det, der blev udført. Gennem Søernes Samarbejdsudvalg skyndte vi os at gøre opmærksom på, at vores både ikke kunne benytte den høje bro og vi har kun mødt velvillig indstilling fra Viborg Kommune til at få løst dette problem. Løsningen er på vej og vi hilser ethvert tiltag som kan forbedre vores

	muligheder for at gå i land på en sikker måde meget velkommen. Altså lave broer hver gang man bygger en bro. De vil jo også kunne benyttes til borgere med private kajaker og mindre både, som ønsker en tur på vandet Viborg Søerne blev i sin tid vraget som træningsbane for roere til fordel for Holstebro, som kunne tilbyde en længere bane. For år tilbage var vi med til at afvikle Grand prix løb for de lange robåde med 8 roere, men Nørre Sø er lige kort nok. Det er ikke ideelt. Problemet i Viborg er selvfølgelig den smalle tunnel under Randersvej, som også betyder, at ikke alle vores både kan komme igennem til Sønder Sø. Vores outriggere (dem med stativ på rælingen til årerne) ses derfor kun på Nørre Sø. Det ville selvfølgelig være dejligt, hvis man kunne gøre noget ved det, men da det formentlig koster mange penge, er de ovenstående ting vigtigere for os. På bestyrelsens vegne og Vibeke Galsbo Kasserer
15. Poul Linnemann og Hanne Lindgaard Nørremøllevej 76 8800 Viborg	Tilbagemeldinger vedr. "Udviklingsplan for Nørresø og Søndersø" Vi deltog i borgermødet på Rådhuset og har følgende kommentarer til forslagene. TILGÆNGELIGHED OG FORMIDLING: Nye tiltag: P.g.a. den store trafik på Nørremøllevej fraråder vi oprettelse af en cykelrute "Nørresø Vest". I det hele taget er vi plaget af, at rigtig mange biler anvender Nørremøllevej til og fra arbejde og kører i meget høj fart - dette gælder også cyklisterne -og løberne - og det kan være vanskeligt at komme sikkert ud på vejen. Forløb fra 4A til skiltning nordpå - ikke mulig p.g.a. private lodsejere. Ingen offentlig sti. Der er allerede cykelsti i begge sider på Nørremøllevej. Vejen bør tegnes stærkere op, da der er en meget befærdet kørevej (indfaldsvej fra Nordøst). Der burde foretages en trafiktælling og hastigheden evt. måles. Vi syntes ikke om, at området fyldes med skilte, men bevares som naturområde. Der kan evt. opsættes en naturtavle med historik og herkomst og der kan afsættes en fodgængeradgang ved FDF til Nørre Mølle Enge. AKTIVITETER PÅ VANDET Der er ikke behov for nye tiltag af sejlforbindelsen Nørre/Søndersø da den passer til de 5 knob. Vi sejler på søen og har ikke haft problemer

	med at sejle mellem søerne. Ingen ændring af grænsen på de 5 knob af hensyn til beskyttelse af fuglelivet. Vi har boet ved søen i mange år og oplever meget ofte, at det ikke kun er de unge, men selv at ældre personer, der burde vide bedre, som bor ved søen, slet ikke kan lade være med at give fuld gas og ræse af sted med meget høj fart - ofte til fare for kajakker og kanoer, der er ved at kæntre p.g.a. høje bølger. Det går meget ud over fuglelivet. Det medfører også meget støj, når de gør det. Der er løbende problemer for boligejerne med at holde søkanten intakt p.g.a. speedbåde og Turbådens dønninger. MOTIONSPARKEN Vi ved at Campingpladsen bliver brugt af rigtig mange gengangere, bl.a. fra Silkeborg p.g.a. naturen og roen i området. Hvis bare nogle af de foreliggende forslag gennemføres vil området blive ændret totalt, og vil formentlig betyde at området overtages af forskellige former for action. DEN LANGSTRAKTE BYPARK Man bør forholde sig til, at de 2 søer er små i forhold til de tænkte aktiviteter. I dag holdes der mange koncerter på Borgvold, ofte med meget høj musik, og støjen her fra videreføres over et stort område p.g.a. beliggenheden ved søen -det vil også gælde en flydende scene, som vi ikke kan anbefale. I forbindelse med afholdelse af koncerter bør tænkes på de mange, der bor tæt på også har brug for at få deres nattesøvn og ikke de helt store støjende events.
16. Inge Juul Petersen Sct. Olufs Bakke 34 8800 Viborg sct.oluf@hotmail.com	Tak for mødet den 17.01.2017. Planerne for Nørre- og Sønderø i Viborg blev fremlagt klart og godt. Det var en overraskelse, at der fulgte en workshop med. Det var der sat for lidt tid af til. I stort set midten af Viborg ligger byens største naturområder smukt og 'rimeligt' bevaret siden 1300-årene. Der er jo beklageligvis en del eksempler på at søernes vel ikke har ligget højt hos byplanlæggerne. Netop nu er der mulighed og behov for at undlade at fortsætte overgrebene!!! Altså forslag herfra om fremtiden for søerne: Tænk: Rent vand – til glæde for alt levende i og omkring søerne. Tænk: Ro og uforstyrrethed. Tænk ikke på at en tivolisering af søerne vil få Viborg til at vækste. De seneste 2 år er der tilflyttet flere personer end nogensinde på trods af 'kedelige' søer.

	Tænk på, at påstandene om, at unge ønsker mere underholdning på og omkring søerne er en grov undervurdering af denne aldersgruppe. Tænk på, hvor kort tid, det tager at ødelægge søerne og nærmeste omgivelser, så det aldrig kan genoprettes. Lad den supergode idé 'sØnæs' udgøre den tilførte underholdning ved søerne. Hvis respekten for den unikke natur meget tæt på bymidten er til stede må det være magtpåliggende at bevare den uden indgreb. Om ganske få år vil Viborgsøerne i så fald fremstå som nogle af de få søer i Danmark, der uden tilførte underholdende elementer er underholdning på højeste plan.
--	---

Til
Miljøudvalget i Viborg Kommune
og Miljøforvaltningen
Søvej 2
8800 Viborg

26-01-2007

Vedr. "helhedsplan" for Viborg søerne

På Viborg Fiskeriforenings generalforsamling 1. feb. 2006 stillede jeg i min beretning spørgsmålet:
"Hvad vil Viborg Kommune med Viborg søerne"?

Viborg Stifts Folkeblad tog spørgsmålet op på deres forside den 3. feb., men uden at det medførte nogen reaktioner fra Viborg Kommune. Det havde jeg nok egentlig heller ikke ventet – kun håbet på – men 2006 var jo et specielt år, hvor bl.a. forberedelserne til kommunesammenlægningen fyldte meget hos både politikere og embedsmænd.

Derfor gentog jeg spørgsmålet på den netop afholdte generalforsamling og lovede medlemmerne, at stille spørgsmålet mere direkte til Viborg Kommune, ikke mindst fordi det netop nu synes at være meget relevant, set i forhold til den igangværende debat om bl.a. springvand i Nørresø. Den har jo endnu engang afsløret, at der er store forskelle i borgernes opfattelse af, hvad Viborg søerne og deres nærmeste omgivelser skal bruges til.

Viborg søerne er et stort aktiv for byen, og søerne bruges da også allerede til mange forskellige fritidsaktiviteter - hidtil uden de helt store interessekonflikter. Men i takt med at søernes vandkvalitet forbedres og antallet af forskellige interessegrupper og brugere stiger, vil muligheden for konflikter naturligt nok blive større.

For at reducere risikoen for konflikter og måske i stedet få skabt konstruktiv dialog og samarbejde mellem de forskellige grupper, vil Viborg Fiskeriforening foreslå, at kommunen tager initiativ til at få lavet et såkaldt "brugerråd" eller lignende for Viborg søerne, som det er kendt i andre sammenhænge. Her vil de forskellige interesser kunne koordineres og misforståelser m.m. afklares inden de evt. bliver til konflikter. Viborg Kommune har tidligere haft et velfungerede "Vandløbsråd", med repræsentanter for forskellige grupper med interesser ifm. vandområder.

Vi er bekendt med, at Viborg Kommune påtænker at oprette et "Grønt Råd", hvilket vi selvfølgelig hilser med glæde, men vi tvivler på, om der i det regi vil kunne drøftes detaljer af så lokal karakter, som f.eks. interessekonflikter mellem forskellige brugergrupper af Viborg søerne.

Sideløbende med evt. oprettelse af "brugerråd" og/eller "vandløbsråd vil vi foreslå Viborg Kommune at udarbejde en "helhedsplan" for brugen af søerne og deres nærmeste omgivelser, hvori nogle retningslinier for de forskellige natur- og fritidsinteresser beskrives, så der er noget reelt at forholde sig til.

Viborg Fiskeriforening står gerne til rådighed for en uddybende forklaring af ovenstående forslag.

Med venlig hilsen
Viborg Fiskeriforening

Jørn Kristensen